

МУКТАРБЕКОВА Р.Ж.

КНУ им. Ж.Баласагына, Бишкек

MUKTARBEKOVA R.J.

J. Balasagyn KNU, Bishkek

**Интернеттин студенттерге математика сабагынан тийгизген терс
таасирлери**

**Негативные влияния Интернета на студентов на занятиях
математикой**

negative Internet influences on students in math

***Аннотация:** бул макалада азыркы учурдагы колледждеги математика сабактарында маалымат технологиясын колдонуудагы кээ бир көйгөйлүү маселелер каралат - плагиаттык иштер менен алек болуу, ден соолукка зыян келүү көйгөйү жана интернетте көпкө отуруу менен чыныгы жашоодон алыстоо ж.б.у.с. көйгөйлөр студенттин жашоого жана окууга болгон өз алдынча иштөөсүнө тоскоолдуктар жаралат.*

***Аннотация:** в этой статье рассматриваются некоторые проблемы использования информационных технологий на занятиях математикой в колледже - проблема плагиата, проблема здоровья, отстранения от реальной жизни, потери времени и т.д. - подобные проблемы деформируют личность студента, мешают его самостоятельному отношению к жизни и учебе.*

***Annotation:** this article discusses some of the problems of using information technology in maths in college - the problem of plagiarism, the problem of health, removal from real life, loss of time, etc. - Similar problems deform the personality of the student, interfere with his independent attitude to life and study.*

***Негизги свздр:** Интернет, плагиат, көйгөйлөр, маалымат технологиясы, компьютер.*

***Ключевые слова:** Интернет, плагиат, проблемы, информационная технология, компьютер*

***Keywords:** Internet, plagiarism, problems, information technology, computer.*

Илим менен техниканын енуугушу ХХI кылымдын босогосун болуп кербегендей ири ачылыштар менен аттады. Кайсы бир доордо бир кундук каттоочу жолду, же байланыштыруу мумкунчулуктерун бир заматта кез ачып жумганча ишке ашырууга шарттар тузулду. Албетте, ушунун баардыгы адамзаттын акылынан жаралган маалымат технологияларынын жетишкендиктери.

Ал эми маалымат технологиясынын езгече куч алып енугушу адам кеп тармактан кабардар болууга, интеллектуалдык дараметинин кецейишине, жигердуулугунун есушуне ебелгелерду тузду. Мейли илим жаатында болсун, мейли билим берууде болсун компьютердик технология кецири кулач жайып, замандын бирден бир жетишкендиги катары каралууда. Бирок бардык нерсенин оц жана терс жагы да бар экени талашсыз маселе. Докладыбыздын аталышында эле маалымат технологиясын колдонууда адамдарга тийгизген терс таасирлери женунде сез козголоору белгилуу болгон. Альберт Эйнштейн айткандай “кейгейлуу маселени баштоо, анын жарымын чечкенге барабар”.

XXI кылым - жаны маалымат технологиясынын кылымы экени баарыбызга маалым. Чындыгында азыркы учурда массалык маалымат каражаттары жана Интернет адамдын жашоосунда чоц ролдорду ойнойт. Бугункукунде коомдо Интернет кецири жайылган.

Кыргызстандын компьютерлештирилген аймагы учун Интернет азыркы жашоонун ажырагыс белугуне айланган. Албетте буткул дуйену кучагына алган Интернет тармагына кошулуу оцойлоткон технологиялардын катарына уюлдук телефондор да кирет. Батыш елкелеруне окшоп Кыргызстанда дагы жеке компьютер эмес чентек телефондор аркылуу электрондук почталарын текшерип, маалымат алган замандаштар аз эмес. Интернет колдонгондордун жана ага кызыккандардын кепчулугу жаштар. Статистикага Караганда Кыргызстанда Интернет колдонуучулардын 75% 10 жаштан 30 жашка чейинкилер тузет. Кабелдуу Интернетке салыштырмалуу Wi-Fi ды колдонуу сарамжалдуу жана эффективдуу. Учурда аны кафе, жогорку окуу жайларда, мектеп, оорукана, аба майданында, мейманканалардан, такси жана иш ордуна колдонууга мумкун. Ошол эле учурда интернет аркылуу бизнес жургузгендер да толтура.

Кунделук жашоону Интернетсиз элестетуу мумкун эмес. Интернет- адамдар арасындагы аралыкты жакындатып, маалымат алуудагы колдонуучунун жакын досуна айланган туйун. Жашоонун бир белугуне айланган интернет, коомчулукта езгече жаштарга ез таасирин тийгизип келет.

Билим беруу системасында да жацы технологиялардын енугушу студенттердин ишин жецилдетууге анын сапатын жакшыртууга кемекчу болууда. Даярдаган иштин структурасын езгортууде, орфографиялык катарды текшерууде, тексти таблицалар, суреттер менен кооздоодо компьютердик техниканын ролу езгече зор экендиги баарыбызга маалым.

Окумуштуулардын баамында, интернет™ адамдар мурда маалымат булагы катары таанышса, учурда аны жаман адат же, болбосо «оору» катары да карашат. Социалдык тармактар, таанышуу баракчалары, бекер аудио, видео жуктее сайттары адамдарды езуне багынтып келет. Аны аша чаап колдонуудан улам замандаштарыбыз, езгече жаштар ез жашоосун виртуалдуулукка алмаштырып койгондой. Маалыматтарга ылайык, Кыргызстанда Интернет колдонуучулардын саны еткен жылдын жыйынтыгы боюнча 3 млн. дон ашкан. Алардын 70-80 пайызы социалдык тармактарда отурушат. Жаштар арасында почтаны текшерип коюу адатка айланган. Айрымдары китепканага барбай, электрондук маалыматтарды пайдаланышат.

Дуйнелук торчонун жардамы менен уйде отуруп эле жацылыктар менен таанышууга, товар сатууга же сатып алууга, билим алууга, байланыш тузууге, жаны адамдар менен таанышууга, ал тургай жубай табууга да болот.

Айрым чет елкелук компаниялар ез ишмердуулугун интернет аркылуу жургузуп, миллиондогон каражаттарга эсептелген операцияларды интернет менен ишке ашырышат.

«Интернет кунумдук жашоодо абадай эле керек нерсе болуп калды» дешет жаштар. Интернет азыркы жаштардын жугун бир топ жецилдеткени менен, кеп убактыларын унемдеп, дуйнелук торчонун мумкунчулуктерунен жигердуу пайдаланып жатышкандары менен анын адамдын ац-сезимине, журум-турумуна терс таасири бар экени да айтыла баштады.

Студенттердин интернетке суроо талабы куч болгондуктан, бул нерсе бизнеске айланды, ар кандай дипломдук, курстук иштерди, рефераттарды жазабыз деген атайын кызмат керсетуу уюмдары ачылды. Булардын жардамы менен студент берилген тапшырманы бир заматта аткарып келууге шарт тузулген. Мунун натыйжасында студенттер ез алдынча ойлонуп изденбестен, китепканага барып адабияттарды окуу менен тапшырма аткарбастан, даяр материалдарды кечуруп алууга ыктуу болуп калды.

Айрым студенттер интернеттен кез каранды абалга жетсе, айрымдары мурдагыдай изденбестен даяр оокатка качыра баштаганын билим беруу системасындагы адистер терс керунуш катары белгилешет.

Кепчулук учурларда студенттер ез алдынча иштееге берилген тапшырмаларды (рефераттарды, докладдарды, курстук иштерди, дипломдук иштерди ж.б.у.с) интернет клубдардан даяр иштерди сатып алуу менен алектенишет. Биреунун эмгегин езумдукко айлантуу-

плагиаттык жолдорду тандашкан. Бул керунуш жаштарды жалкоолукка, эз алдынча ой-жугуртууге мажбур кылбастан манкуртгукка алып келет, себеби адам эз алдынча ой-жугурте албаса, ал роботгон эмне айырмасы бар?

Мисалы, алсак математика сабагында кепчулук студенттер берилген маселенин же уйге берилген тапшырманын устунде эз алдынча ой жугуртуп иштеенун ордуна Интернеттеги даяр чыгарылыштарды кечуруп келип сунушташат.

Эц женекей эле $y(x) = 2 - \sin 2x$ функциянын маанисин 0 ; $-\pi/4$; $5\pi/12$ чекиттеринде эсепте сунушталса, бул мисалды оной эле x тин ордуна коюп эсептеенун ордуна, Интернеттен даяр чыгарылышын издей башташат. Бул маселенин чыгарылышы теменкудей:

$$1) y(x) = 2 - \sin^2 0 = 2 - 0 = 2;$$

$$2) y(x) = 2 - \sin^2(-\pi/4) = 2 + \sin^2 \pi/2 = 2 + 1 = 3;$$

$$3) y(x) = 2 - \sin^2(5\pi/12) = 2 - \sin^2 5\pi/6 = 2 - 0,5 = 1,5;$$

Бул жана ушуга окшогон мисалдар жен гана арифметикалык эсептеену талап кылат, бул жерде ойлонуунун кереги жок. Демек, студент эз алдынча женекей маселени чыгара албаса, анда окуп кереги эмне деген суроо туулат. Макул азыр биз жашап жаткан доордо билбеген суроону жоопту Интернеттен табууга мумукунчулук абдан кеп, бул жагы жакшы, ал эми башка жагынан алып Караганда, ал студенттин ойлонуусу, ой жугуртуусу жана ац сезими енукпей калат деген сездун айткым келет. Бул биз карап жаткан кейгейдун бир жагы, экинчи жагы дайыма Интернетте отуруу сабак учурунда мугалимди укпастан социалдык баракчаларга кирип ар кандай маалыматтар менен алек болуусу да сабакка болгон ар кандай тоскоолдуктарды жаратат. Эзгече математика сабагын кунт коюп угуп тушунбесе, ал теманы эз алдынча ездештуре албай калуусу толук ыктымал. Мисалы, тарых сабагын же адабият сабагын эз алдынча окуп кайра айтып бериши мумкун, ал эми математиканын маселесин чыгаруу учун кебуреек ой жугуртууге туура келет, ал учун убакыт кеп сарпташ керек. Ошондуктан студенттерге берер кенешим сабак учурунда Интернетке алагды болбой ар бир теманы эз учурунда окуп тушунушсо жана аракет кылышса жакшы жыйынтык чыгат эле.

Мындай жагымсыз керунуштун пайда болуусу окутууда ар кандай шарттардын пайда болуусун, студенттин эз алдынча эмгектенуусунун децгээлин тушурууде. Тилекке каршы, бул нерсени жок кылууда атайын универсалдык жана эффективдуу ыкмалар жок, ошондуктан ар бир мугалим бул нерсени эз алдынча ар кандай ыкмаларды ойлоп чыгарууга жана колдонууга туура келууде. Мугалимдер чыгарган ар бир ыкма езунче баалуулукка жана катачылыгына ээ.

Ушундай керуноштер мектепте, ЖОЖда жана кесиптик орто окуу жайларында кездешпей койбойт. Мындай керуноштерду тушундуруу максатында референттик группанын мүчөлөрүнө теменкүдөй суроолор менен кайрылдым:

1. Интернетте студенттер менен иштөөдө кандай кейгейлер жаралышы мүмкүн?
2. Интернеттин студенттерге тийгизген кандай терс таасирлери бар?
3. Интернеттин студенттерге тийгизген кандай пайдасы бар?
4. Канча саат Интернетте иштөөнү сунуштайсыз (компьютерде) ?
5. Интернетте же компьютерде кепке отуруу студенттин ден соолугуна терс таасирин тийгизеби?

Референттик группа - бул кандайдыр бир маселе боюнча адамдарга (студенттерге) туз же кыйыр таасир эткен, жакшы жагынан мисал боло алган социалдык топ же бир нече адамдардын топтому.

Референттик группанын мүчөсү: **Айсакулова Сабина Курманбековна** - Кыргыз экономикалык университетинин Экономика колледжинин Информатика жана табигый илимдер кафедрасынын башчысы теменкүдөй жооп берди: “Интернетте студенттер менен иштөөдө маалыматтын толук эместиги, берилген тапшырмаларга маалыматтын аздыгы жана кээ бир маалыматты алуу учун атайын акы талее сайттары, плагиат кейгей жаратаарын белгилеп кетти. Студент өз алдынча ойлоно албай калат, рефераттарды, докладдарды эздери жазбастан Интернетке ишенип өз алдынча енукпей калуусу экундурбей койбойт. Башка бир жагы Интернеттен керектуу маалыматты тез үйдө отуруп алса болот, электрондук библиотеканы колдонсо болот студент жана өзүн окутуу мүмкүнчүлүгү да каралган. Күнүнө Интернетте 2 - 3 саат иштөөнү сунуштайм”.

Референттик группанын мүчөсү: **Ажыканова Нургул Кыдыковна** - Кыргызстандагы Эл аралык университетини политехникалык колледжинин информатика сабагы боюнча окутуучусу теменкүдөй жооп узатты: “Студенттердин Интернет менен иштөөсүндө негизги кейгей плагиат эсептелет жана финансылык жоготууга учурашат, кептеген убактылары кенул ачуучу булактарга кетет. Реферат (курстук иштерди), докладдарды даярдоодо эздери оюн айталбай калышат, баардыгын Интернеттеги даяр маалыматты эзүмдүккө айлантып кетерип келишет. Компьютерде күнүнө 2 саат иштөөнү сунуштайм, себеби кепке отуруудан кездун керүүсү начарлайт, баш ооруйт жана чарчап маалыматты кабыл алуусу темендейт”.

Референттик группанын мүчөсү: **Долгоульский Олег Владимирович** - преподаватель спец дисциплин по информатике политехнического колледжа:

“Есть множество проблем при работе с Интернетом, но основной проблемой являются вирусы. Есть много вероятностей, что информация, скаченная с Интернета, имеет вирус, что заражает всю систему компьютера. И еще одна проблема - плагиат, отсутствие собственных мыслей при создании реферата, курсовой работы, а также финансовые потери. Не вся информация, полученная с Интернета, полезная. Некоторые сведения из сети негативно влияют на психику студента. Например, виртуальные игры. Студенты настолько увлекаются ими, что тратят все свое время на бесполезное дело. Вообще рекомендуется сидеть за компьютером 2 часа, но если пользователь занимается полезным делом, то можно и больше, делая перерыв время от времени. При поиске любой информации в Интернете обязательно нужно проверять правильность информации, сравнивая её с информацией других источников. Если долго сидеть в Интернетом без перерыва, это обязательно навредит здоровью. В первую очередь это вредно для зрения. Негативная информация нарушает психику человека. Также отмечается искривление позвоночника и множество других проблем, связанных с сидячей работой”.

Референттик группанын мучесу: **Жакшылык кызы Актилек** - юридика колледжинин 2 курсунун студенти, студенттик сенаттын мучесу кыскача оюн мындай билдирди: “ Интернеттин студенттерге тийгизген он жана терс таасирлери бар десем жацылбайм, себеби каалаган маалыматты уйден отуруп эле таап окуса болот, ал эми терс жагы убакытты болбогон керексиз конул ачуучу сайттарга, оюндарга жана башка маалыматтарга коротобуз. Узак убакыт Интернетте отурганда абдан чарчайм, башым ооруйт жана желкем талыйт ж.б.у.с. байкалат, ошондуктан менин сунушум кепке отуруунун кереги жок андан кере таза абада китеп окуу пайдалуу же досторуц менен пикир алышуу виртуалдык пикир алышууга Караганда пайдасы бар демекмин. Студенттердин кепчулугу тапшырмаларды Интернеттин жардамы аркылуу аткарышат, езулеру ойлоп табуу мумкунчулугу такыр унутулуп калууда”.

Референттик группанын мучесу: **Канатбек кызы Элзат** - Политехникалык колледжинин 2 курсунун студенти, группанын старостасы мындайча оюн айтты: “Интернет менен иштееде биз каалаган суроого кыска убакыт аралыгында жооп ала алабыз жана кеп нерселерди уйренгенге мумкунчулук бар, ал эми башка енүттен алып карасак жаштарыбызды алагды кылган оюндар, студенттердин психикасына туура келбеген ар кандай сайттардын, вирустардын да бар экени баарыбызга белгилуу. Ушуга окшогон терс керуноштерду жоюуга же тыюу салууга аракеттерди жасасак жакшы болоор эле. Анан дагы кээ бир маалыматтар такталбайт б.а. маалыматтын баардыгына ишене бербейм, кээ бири толук

эмес, ошондой тууралыгына эч ким кепилдик бере албаганы мени экундурет. Сезумдун аягында Интернетте кереги жок нерселерге азгырылып кепке отуруунун кажети жоктугун, мунун жыйынтыгында ден соолугубузду (кезду, омуртканы) бузуп алаарыбызды айтат элем”.

Дуйне жузундегу кээ бир психологдордун билдируулеруне Караганда интернетти туруктуу жана кеп колдонгон адамдарда интернетке болгон кез карандылык пайда болушу мумкун. Бул кез карандылыктын алгачкы белгилери интернеттеги убакытты кеземелдей албоо менен башталат. Интернет баракчаларына ашыкча кызыгып андан мына чыгам, ана чыгам деп башка ишин таштап интернетке суцгуп кирип кетуу, ага болгон кез карандылыктын анык мисалы.

Психологдордун айтымында интернетке кеп кызыгуунун натыйжасында, адам чыныгы жашоодон алыстап виртуалдык жашоого кирип кетиши мумкун. Мындай учурда интернет колдонуучуну финансылык жактан чоц коротууларга дуушар кылышы ыктымал. Кээ бир маалыматтарга Караганда учурда дуйне жузундегу интернет колдонуучулардын 10% интернет кез карандыларынын катарына кирет.

Интернеттин дуйнелук окуяларга тийгизген таасири да чоц. Анткени Араб елкелерунде болгон элдик кыймылдарга, толкундоолорго интернет технологиясынын таасири тийгенин кепчулук эксперттер айтышат. Бул толкундоолор Тунистен башталып Египетке, Сирияга, Ливияга чейин жайылды. Анда интернет езгече ролду ойноп, элди уреедегу негизги кучке айланган.

Кыргызстандагы интернет колдонуучулары экстремисттик мазмундагы материалдарды жана сайттарды маалымат технологиясы енуккен азыркы учурда кеземелдее дээрлик мумкун эмес экенин айтышууда. Кейжи интернет мейкиндигинде экстремизм белгилеринин ар турдуу турлеру бар. Диний багыттан тышкары улутчулдук, санатизм, атугул ез жанын езу кыюуга шыктандырган веб- сайттарды кездештирууго болот.

Учурда интернет жеке эле таанышуу, маалымат алуу, же байланышуунун жолу эмес, жаман адаттарды уйренуунун жолу дагы болууда. Айрыкча кээ бир студенттер интернет аркылуу «эротикалык» маанайдагы сайттарды жана он-лайн оюндарынын тузагына калууда.

Бугунку кунде балдарыбыз зеекур, кыздарыбыз сойку болуп кетип жатканына «эротикалык» маанайдагы сайттардын таасири абдан чон болуп жатат. Ушундай жапайы сайттардан , порнографиялык мазмундагы маалыматтарды алуудан мектеп окуучулары корголгон эмес. Эспурумдер мындай сайттарга эркин кире алышат. Анын таасири балдарды жаштайынан бузулуп, реалдуу жашоодон алыстатып коюуда.

Жацыдан билим жолуна тушуп келе жаткан жаш студенттер тацдан кечке уюлдук телефондогу же компьютердеги ар кандай оюндар

менен алек болушуп, билим алууну эстеринен чыгарышкан. Башка енуттен алганда, студенттердин психологиясына терс таасирин тийгизбейт деп ким кепил боло алат. Андан сырткары, ошол эле интернеттеги ар кандай порносайттар , каалагандар учун жетиштуу болуп калгандыгы белгилуу. Бул сайтгар аркылуу биз студенттердин психикасын анан ичинде моралдык-этикалык бейнесин бузуп алган жокпузбу? Балким ушунун негизинде кунумдук турмушубузда кездешип жаткан зордук-зомбулук, бузукулук куч алып жаткандыр. Мына азыркы маалымат технологиясы енугуп жаткандагы биздин олуттуу маселелерибиз. Бул кегейлуу маселелерди канткенде чече алабыз, канткенде келечек муундарыбызга татыктуу тарбия бере алабыз, ушунун баары биригип келип улуу жазуучубуз Ч. Айтматов айткандай “Канткенде адам уулу адам болот?” деген тубелуктуу суроону алдыбызга коёт.

Азыркы учурда социалдык тармактарга регистрация болбогон студенттерди кезиктируу ото кыйын. Кептеген социалдык тармактар жайылган, мисалы, одноклассники, мой мир, твитер, фейсбук ж.б.

Анкеталык сурамжылоого таянсак студенттердин кепчулугу кунуне жок дегенде бир жолу кирип почталарын текшерээрин, кээ бири убактыларынын кепчулугу пикир алышуу менен етеерун билдиришкен.

Интернетти колдонуунун максаты боюнча студенттер арасында сурамжылоо жургузгенде теменкудей жооп беришкен:

- 80% Интернетти кунуне 5 - 10 саат колдоноорун;
- 60% таанышуу, кецул ачуу жана пикир алышуу учун;
- 50% ар кандай керектуу маалымат алуу учун (жацылык, кино ж.б.)
- 35% оюндарга кирээрин;
- 25% окууга керектуу маалыматтарды издее учун;
- 20% музыка, видео жуктее учун пайдаланаарын айтышкан.

Ал эми Интернетти пайдалануудагы терс керунуштеру боюнча сурамжылоо жургузгенде студенттер теменкудей маалыматты билдиришти:

- 50% пайдасы жок нерселерге убактыларын жоготоорун;
- 85% плагиаттык иштер менен алек болоорун айтышкан;
- 80% кепке иштеде ден-соолукка зыян келтирээрин;
- 70% Интернеттеги маалыматтын так жана жеткиликтуу эместигин билдиришкен.

Жогоруда керсетулген маалыматтан, азыркы биздин студенттерибиздин убактыларынын кепчулугу виртуалдык дуйнеде пикир алышуу менен еткереерун жана тапшырмаларды ездери аракет жасабастан Интернеттен кечуреерун ачык билдиришкен. Мындай терс керунуштун негизинде студенттерибиздин суйлее маданияты, ой

жугуртуусу жана ʼз алдынча ойлонуусу енукпей кала турганы шексиз. Эмне демекмин, адистер айткандай дуйнелук торчо жаманды да, жакшыны да камтыган мумкунчулугу чексиз езунче эле бир аалам. Аны ылгап пайдалануу ар бир адамдын ез тандоосу. Дуйнелук торчонун бардык мумкунчулуктерун толук пайдалануу мумкун эмес. Анткени, интернет баракчаларынын саны ушунчалык кеп болгондуктан, алардын ар бирине кирип керууге бир адамдын емуру аздык кылат.

Компьютерде узакка иштеенун зыяны ого эле кеп. Мисалы, кезге, бетке, омурткага зыяндуу экенин, мээге да куч келээрин окумуштуулар эскертишет. Электромагниттик нурлануу жана электр-статикалык талаа абдан чарчоого, баш ооруга, сез кетербей калуучулукка, уйкунун бузулушуна, стресске алып келет. Андыктан кезге жана мээге зыян келбеши учун, компьютерде отуруунун меенетун сактоо керек.

Кыргызстанда интернет технологиясы тармагындагы коопсуздук маселеси интернетти кеземелдее темасы кептен бери кетерулуп келет. Бирок маселени чечуу жолдоруна келеек, буга чейинки бир дагы емот иштиктуну сунуш менен чыккан эмес.

Жыйнтыктап айтканда, таяктын эки учу болот дегендей, жогоруда аталган кейгей маселелердин оц жагы менен катар, жеке адамга гана эмес, студенттерге да терс таасирин тийгизип жаткандыгы, тилекке каршы , кепчулукту ойго салууда. Албетте бул кейгейлердун устунде ойлонуу же аны оц жагына чечуу бир гана окутуучуга же билим беруу мекемесине тийиштуу маселе эмес. Анткени бул кецири кулач жайган социалдык кейгейге айланууда. Демек андай нерселерди жайгаруу биздин келечегибиз учун болгон ар бирибиздин атуулдук парзыбыз!

Лдабияттар

1. Абдеев Р.Ф. Философия информационной цивилизации - М.: ВЛАДОС, 1994
2. Андреев А.А., Рубин Ю.Б. Предмет и некоторые проблемы педагогики в современных информационно - образовательных средах. Московский государственный университет экономики, статистики и информатики (МЭСИ) г. Москва
3. Гузенко Е.Н., Сурядный А. С. «Персональный компьютер. Лучший самоучитель»
4. Проудкин Д.Е. Проблемы использования информационных технологий в системе образования в условиях современного информационного общества // V Всероссийская объединённая конференция “Технологии информационного общества - Интернет и современное общество ” (ISTVIMS - 2002).
5. Юрьева Л.Н. Ботьбот Т.Ю. «Компьютерная зависимость»